



**Republika e Kosovës**  
**Republika Kosovo – Republic of Kosovo**  
*Kuvendi – Skupština – Assembly*

---

**VI. Saziv**  
**Prolećna sesija**

**Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu, industriju i razvoj sela**  
Sednica br. 66/2019  
Priština, 06.06.2019, 11:00  
Zgrada Skupštine, sala N-10

**Z A P I S N I K**

**Učestvovali su:** Sala Berisha- Shala, predsednica, Dardan Sejdiu, prvi zamenik predsednice, Hykmete Bajrami, Lutfi Zharku, Liburn Aliu, Muharrem Nitaj, Veton Berisha i Duda Balje, članovi.

**Odsutni:** Adem Hodža, drugi zamenik predsednice, Glauk Konjufca i Memli Krasniqi, članovi.

**Pozvani:** Valon Prestreshi, predsednik upravnog odbora KAK i Ilir Shala, izvršni šef JP KOSTT.

**Ostali prisutni:** Ahmet Krasniqi, Bekim Millaku i Kushtrim Xhemaili, AKK; Kadri Kadriu i Visar Hoxha, KOSTT; Blerta Bejtullahu, iz Kancelarije EU-a; Lirdon Gashi, SEEF; Violeta Haxholli, Agnesa Haxhiu i Ardiana Tusha, KDI; Vatra Qehaja, GPLVV; Marigona Bajrami, GPPSD.

**Osoblje za podršku komisiji:** Armend Ademaj, Muhamet Morina, Besim Haliti i Nurie Morina.

**Predsedavala je, Sala Berisha- Shala.**

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednice od 28.5.2019;
3. Razmatranje Godišnjeg izveštaja Kosovskog autoriteta konkurencije – (KAK) za 2018. god.;
4. Informisanje od predstavnika KOSTT-a o izazovima u ovom javnom preduzeću, nakon usvajanja Zakona o platama;
5. Razmatranje izveštaja sa preporukama u vezi nadzora sprovođenja Zakona o električnoj energiji;
6. Razno.

## **1. Usvajanje dnevnog reda**

**Dardan Sejdiu** - zahtevao je da se peta tačka razmatra kao četvrta tačka dnevnog reda.

*Dnevni red je usvojen uz usvajanje predloga poslanika Dardan Sejdiu.*

## **2. Usvajanje zapisnika sa sednice od 28.5.2019**

*Zapisnik je usvojen bez primedbi.*

## **3. Razmatranje Godišnjeg izveštaja Kosovskog autoriteta konkurencije – (KAK) za 2018. god**

**Predsednica** – iznela je na razmatranje navedeni Izveštaj i za prezentovanje istog dala je reč predsedniku KAK-a Valon Prestreshi.

**Valon Prestreshi** - je naglasio da KAK, kao nezavisna institucija je imala vidan progres u toku 2018. god. i odnosi se na više preduzetih aktivnosti, definisanih Zakonom za zaštitu konkurencije. Osim oblasti koje su u nadležnosti KAK-a (zabranjeni sporazumi, zloupotreba dominantnog položaja i koncentracije), u toku 2018. god. bili smo aktivni i u oblasti avociranja i unutrašnje i međunarodne saradnje. U toku 2018. god, KAK je finalizirao zakonodavni okvir svog funkcionisanja i ujedno u saradnji sa MTI radila na izradu koncepta dokumenta za novi Zakon za zaštitu od konkurencije. Isto tako je promenjena i organizaciona struktura sa povećanjem broja istražnih inspektora i osnivanjem divizija četiri glavnih oblasti iz svoje nadležnosti, pod uslovom da se slučajevi fasiliciraju ispravno i profesionalno. On je naglasio da KAK inicirao razne slučajeve na tržištu. Jedno od pitanja koju je ovaj autoritet adresirao i osporavao je Administrativno uputstvo za definisanje uslova za homologiranje vozila. Podizanjem profesionalnih kapaciteta i u tesnoj saradnji sa našim domaćim i međunarodnim partnerima, KAK je počeo da tretira slučaj “Bid Rigging” (manipuliranje ponudama) u javnim tenderima, konkretno tenderima Ministarstva zdravstva. U nastavku je rekao da na osnovu održivih činjenica inicirana je istražna procedura prema određenih kompanijama koja su pružila ne realne trgovačke cene za tendere ministarstva zdravstva. Naredni je slučaj, javni ugovor o pružanju usluga mobilne telefonije, uzetih državnih organa sa ekonomskog operatera “Telekomi i Kosovës”. KAK na osnovu postojećih činjenica, inicirao je istražnu proceduru protiv učesnika u ugovoru, i tretirao do kraja naj voluminozniji slučaj u 2018. a to je sporazum IPKO – DIGITALB. Dok na kraju 2018. god. počeli smo monitorisanje tržišta naftnim derivatima, nakon reagovanja velikog broja građana i medija o sumnji o zabranjenom sporazumu između operatera u ovoj oblasti. U svim slučajevima vodilo se računa da komuniciranje bude što transparentnije i u skladu sa glavnim karakteristikama svake interesne grupe. Jedinствена misija KAK –a, kao garanta slobodne i efikasne konkurencije na tržištu, ostaće naš glavni prioritet za 2019. god. Prema tome, ostaćemo privržen advokat slobodne konkurencije i interesa potrošača ubedenih da ćemo na taj način ispuniti konačni cilj za više razvoja i dobro biti za sve.

**Predsednica** - postavila je sledeća pitanja: Koja su tržišta monitorisana i šta je rezultiralo od toga u ta tržišta? Zašto je potreban novi zakon? koji su glavni delovi – oblasti kod postojećeg zakona koji se trebaju izmeniti ili dopuniti? U strani 11. zabranjeni sporazumi / karte su se pojavile u tretiranim slučajevima u 2018. god. U tom delu, i ako je broj slučajeva mali, trebali ste da na početku iznosite okolnosti koje su pratile taj stup zabranjenih sporazuma, u celini ali i u kom ekonomskom sektoru je najviše prostiran ovaj fenomen, kao i u poređenje sa prethodnim godinama da li ima opadanja ili povećanja broja takvih sporazuma. Broj sumnjivih slučajeva ili iniciranih od drugih stranaka. A potom da je prikazete kao slučajeve pojedinačne, kao što su u izveštaju. Ista je stvar i kod dela: „Zloupotreba sa dominantnim položajem, kao i koncentracije/objedinjenja preduzeća. Da li je KAK izvršio istraživanja na svoju inicijativu u nekom od sektora ili preduzeća da potvrdi da li ima ili nema zloupotrebe sa dominantnim položajem? Da li KAK ima dovoljne kapacitete da se zastupa po sudovima i da li se zastupa sama ili od ugovorenih advokata? Da li to podrazumeva da Statut nije usklađen sa aktuelnim zakonom i zašto nije usklađen dostavljen Skupštini do sada? Kod strane 39, i kod izazova i preporuka je rečeno: (8) izazov ostaju ne najavljene kontrole prema preduzećima kao i konfiskacija argumenata; i (10) novčane kazne prekršiocima konkurencije, na meritoran način. Zašto su izazov i da li je moguće da rešavate te izazove. Aktuelni zakon, da li predstavlja prepreke u sprovođenju zakonskih obaveza KAK-a i uređivanja oblasti zaštite konkurencije?.

**Liburn Aliu** - je pitao: Da li tretirani slučajevi su rezultat žalbi od spoljnih stranaka ili na vašoj samo inicijativi? Kod homologiranja vozila, koji ste odgovor dobili od Ministarstva infrastrukture? u vezi slučaja javnog ugovora za pružanje usluga mobilne telefonije Vala uzeto od državnih organa od ekonomskog operatera “Telekomi i Kosovës”, ispravno ste inicirali ovo pitanje ne dozvoljavanja slobodne konkurencije, a šta se desilo sa ostalim privatnim operaterima?.

**Muharrem Nitaj** – je rekao, da na kraju 2018. god. KAK počeo sa monitorisanjem tržišta nafte i još uvek nije okončano. Zašto je vam bilo potrebno tako dugo vremena da završite slučaj i da li imate neki slučaj kazne nekoj kompaniji koja se bavi trgovanjem naftnim proizvodima?

**Dardan Sejdiu** – je istakao, da je ovaj izveštaj u sadržaju isti sa onim iz 2017. god. uz izmenu kod monitorisanja tržišta nafte i iniciranje otvaranja liberalizacije homologiranja vozila. Prema tome za ova dva pitanja još uvek nemamo tačne izveštaje i zahtevao konkretna objašnjenja. Šta se dešava sa fiskalnim kasama? Koliko tema tretirate u toku godine za sva pitanja? Dok, što se konkurencije tiče u javnim nabavkama, Zakon dozvoljava da država bira operatera od kog će kupiti snabdevanja za javne potrebe od javnog operatera.

**Lutfi Zharku**, pošto ste bili protiv Administrativnog uputstva za utvrđivanje uslova homologacije vozila, usvojenog od strane Ministarstva Infrastrukture, koje mere možete vi sada kao KAK da preduzmete, ako institucije ne sprovode vašu preporuku? Da li imate neki predmet koji ste dobili u sudovima?

**Valon Perstreshi (KAK)**, odgovarajući na pitanja poslanika, naveo je da, što se tiče pitanja dominantne pozicije, zakon dozvoljava dominantnu poziciju, ali se ne sme zloupotrebjavati. Kod homologacije vozila, rekao je da imamo dominantnu poziciju, jer je cena utvrđena od strane Ministarstva Infrastrukture i Administrativno uputstvo za utvrđivanje uslova prema MI-u je zasnovan na zakonu, međutim KAK je bio protiv ovog administrativnog uputstva, i jedina mera koja se može preduzeti je slanje ovog predmeta u Sud. Do sada, KAK je izgubio sve predmete u Sudovima, iako smo u svim postupcima u žalbenom procesu.

**Dardan Sejdiu**, je rekao da administrativno uputstvo za određivanje uslova homologacije vozila, usvojen od Ministarstva Infrastrukture, ne može biti nad Ustavom a ni zakonom, ali vi kao vlast imate za obavezu da tretirate, do kraja, kako bi se otvorio put za liberalizaciju tržišta. Dakle, postoji pravni osnov i imate pravo da preporučujete višim instancama da se ovo uputstvo stavi van snage. Takođe, potencirao je da i za dominantnu poziciju na tržištu, koji su iz privatnog sektora, ako imate konstatacije da postoje povrede, zašto onda ne delujete?

**Valon Prestreshi (KAK)**, je rekao da je to pitanje odgovarajućeg ministarstva, da li će da liberalizuje tržište homologacije vozila.

**Ahmet Krasniqi (AAK)**, je govorio o Zakonu koji je na snazi, o zaštiti konkurencije i za potrebu iniciranja izmene i dopune ovog zakona. Trenutni zakon treba da počne da se popunjuje i menja, jer je oblast konkurencije sektori koji ima kontinuiranih i brzih unapređivanja i zakon se treba prilagoditi okolnostima tržišta i slobodne konkurencije. Mi imamo 15. do 16. primedbi gde se treba izmeniti i dopuniti zakon. U vezi sa Administrativnim uputstvom za utvrđivanje uslova homologacije vozila, rekao je da je u suprotnošću sa Zakonom o zaštiti konkurencije, što se tiče iznosa cene, međutim, ovaj ugovor ističe u ovoj godini i to je pitanje i pravo države da li će je prekinuti, jer ovaj postojeći ugovor je licencirao samo jednog operatera i nije dozvolio otvaranje konkurencije tržišta. Za dominantnu poziciju, naveo je da se može dobiti jeftinije tržište, ili, kada je u javnom interesu države, da dozvoli nekoj kompanije da postane deo tržišta za određeno pitanje od interesa za državu, međutim, zloupotreba se dešava kada ima sniženja i povećanja cena, bez razloga.

**Bekim Millaku (KAK)**, je objasnio da, što se tiče nadgledanja tržišta naftnih derivata, to pitanje se javilo krajem prošle godine, u 2018. godini i Kosovski autoritet konkurencije je odmah započeo sa procedurama Zakonom o zaštiti konkurencije, međutim, u zakonu postoji rok u kojem trebaju da odgovore na zahteve KAK-a, kompanije koje se bave tržištem naftnih derivata i ti podaci koji proizilaze, dobro će analizirati do svakog detalja, za period od 3. meseca. Nakon toga ćemo izaći sa izveštajem o nalazima. Što se tiče zastupanja na Sudu, rekao je da se KAK sam zastupa sa svojim osobljem, međutim izgubili su mnogo predmeta jer su dve sudije za isti predmet odlučili na različit način. A što se tiče tržišta fiskalnih kasa, rekao je da, nakon što su izricali kazne, počelo je otvaranje tržišta.

**Dardan Sejdiu**, je pitao, pošto je liberalizovano tržište za fiskalne kase, koji je procenat na tržištu i da li postoji dominantna pozicija za neku kompaniju?

**Bekim Millaku (KAK)**, je rekao da je otvorena mogućnost da kompanije uđu u tržište i da nemaju tačan procenat, međutim, dozvoljena je mogućnost otvaranja tržišta i dozvoljena je slobodna konkurencija.

**Muharrem Nitaj**, je postavio nekoliko pitanja u vezi sa nadgledanjem tržišta o naftnim derivatima gde se već 8. meseci istražuje po ovom pitanju, zašto niste poslali predmet u Sud? Kažete da ste poslali Ministarstvu za infrastrukturu preporuku za stavljanje van snage Administrativno uputstvo, međutim dalje niste preduzeli ništa kako bi ste sami poslali Administrativno uputstvo Ustavnom Sudu? Zašto niste objavili povrede Administrativnog Uputstva koji je u suprotnošću sa Zakonom o zaštiti konkurencije? Na kraju krajeva, pošto se ne sprovodi vaša preporuka, možda bi ste trebali da date i ostavku, kako bi se podigla svest o ovom pitanju.

**Valon Prestreshi (KAK)**, je objasnio da za nadgledanje tržišta o naftnim derivatima, ovo pitanje je tretirano sa velikim profesionalizmom i još uvek nismo došli do tačnog završetka, i imamo pravo da istražujemo do 10. meseca, tako da smo unutar zakonskog roka. Što se tiče pitanja homologacije vozila, rekao je da smo se kao autoritet obratili svim institucijama, i vas smo vas kao komisiju obavestili, međutim Ustav nam ne dozvoljava da osporavamo odluke Ministarstva Infrastrukture. Takođe, tražili smo od Ombudsmana da se obrati Ustavnom sudu po ovom pitanju.

*Nakon diskusija, komisija je jednoglasno donela sledeći:*

#### *Zaključak*

*Kosovski autoritet za konkurenciju, da pošalje dodatne podatke po pitanju homologacije vozila.*

#### **4. Razmatranje izveštaja sa preporukama o nadzoru sprovođenja Zakona o električnoj energiji**

**Predsednica** je navela da je predsedavajući radne grupe za nadzor sprovođenja Zakona o električnoj energiji Dardan Sejdiu, kome je dala reč kako bi predstavio izveštaj sa preporukama Zakona o električnoj energiji.

**Dardan Sejdiu**, u svojstvu predsedavajućeg radne grupe za nadzor sprovođenja Zakona o električnoj energiji, početno se izvinuo jer je kao predsedavajući ove grupe kasnio sa nadzorom ovog zakona. Dalje, rekao je da je radna grupa razvila neke aktivnosti tokom nadzora, gde su donete 10. tačnih i jasnih preporuka, gde preporučujemo svakoj instituciji pojedinačno da završe obaveze koje proizilaze iz Zakona o električnoj energiji. Takođe, obavestio je komisiju da za ovaj nadzor, radna grupa je blisko sarađivala sa NVO INDEP, koje je zahvalio za izvršenu analizu isključivo za radnu grupu. Nakon toga, predstavio je sledeće preporuke:

1. Vlada Kosova se obavezuje:

- a) Da u roku od 6. (šest) meseci nakon usvajanja ovih preporuka, izvrši izmene i dopune Zakona br. 05/L-085 o električnoj energiji. Ova izmena i dopuna treba da odrazi sledeće izazove: izazove u sprovođenju; izazove u otvorenom tržištu; razjašnjenje kompetencija između aktera u sprovođenju zakona; tačno određivanje

kada je dozvoljeno a kada nije dozvoljeno postavljanje obaveze javne usluge, kako bi se očuvala slobodna konkurencija; harmonizaciju zakona br. nr.05/L-085 o električnoj energiji sa šemama za podršku obnovljivih izvora energije, kako bi bilo jasno i kako bi se nadležnosti jasno podelile između RKE i Vlade, i harmonizaciju sa Zakonom br. 06/L-034 o zaštiti potrošača.

- b) U roku od 3. (tri) meseca, nakon usvajanja ovih preporuka, da se obezbedi da se poštuje član 9. o obaveznim rezervama goriva. Takođe, informacije koje dobija od licenciranih proizvođača, da objavi i da redovno nadzire aktere na tržištu, o tome da li sprovode ovu zakonsku obavezu.
- c) Najkasnije, do kraja 2019. godine, da ostvari fond za potrošače u potrebi – kriterijumi trebaju biti jasni, sa merljivim pokazateljima i proces treba biti transparentan.

## 2. Regulatorna kancelarija za energiju se obavezuje:

- a) Da odredi jasne rokove za Uputstvo o liberalizaciji tržišta.
- b) Da pruži veće polaganje računa i transparentnost u odlučivanju odbora.
- c) Da se osigura da KESCO sprovodi obaveze koje ima nad novim snabdevačima na tržištu i da izvrši striktan nadzor tokom vršenja njenih aktivnosti, kako bi odstranili zloupotrebu dominantne pozicije i kako bi otvorili tržište.
- d) U roku od 3. (tri) meseca od usvajanja ovih preporuka, da stvori šemu sertifikata o poreklu i da se osigura sprovođenje iste.
- e) U roku od 3. (tri) meseca od usvajanja ovih preporuka, da usvoji pravila o zatvorenim sistemima raspodele.
- f) U godišnjem izveštaju, da se odrazi nadzor o primeni licence od strane KEDS-a, što se tiče obaveza nad trećim stranama na tržištu, uključujući obaveze o pristupu na infrastrukturu, i neobrazložive prekide snabdevanja električnom energijom.
- g) Da se osigura da svi potrošači, novi i oni postojeći, potpisuju ugovor sa operaterom snabdevanja, koji je jasno shvatljiv za potrošača.

*Nakon rasprava, komisija je jednoglasno odlučila i donela:*

### *Zaključak*

*Usvaja se izveštaj sa preporukama o nadzoru sprovođenja Zakona o električnoj energiji.*

## **5. saopštenje od predstavnika KOSTT-a, o predstavljanim izazovima u ovom Javnom preduzeću, nakon usvajanja Zakona o platama**

**Predsednica**, je navela da, što se tiče ove tačke dnevnog reda, za predstavljanje izazova javnog preduzeća nakon usvajanja Zakona o platama, na njihov zahtev, pozvali smo predstavnika KOSTT-a gde je data reč Načelniku KOSTT-a, g. Ilir Shala.

**Ilir Shala (KOSTT)**, je upoznao članove komisije u vezi zabrinutosti KOSTT-a, kojima se javna preduzeća mogu suočiti nakon usvajanja Zakona o platama. Dalje, rekla je da, kada je usvojen Zakon o platama, imali su zahtev za odgovarajuću Komisiju Skupštine, međutim, u to vreme nisu uzete u obzir posledice koje može imati Javno preduzeće KOSTT, i da ovo pitanje

pošaljemo i u Komisiji za budžet i finansije. Takođe, govorio je i o važnosti i ulozi koje ima preduzeća KOSTT, a nakon toga je predstavio da je Zakon o platama znatno ošteti preduzeće KOSTT, jer primenom predviđenih koeficijenata Zakonom o platama, od 1. do 7. mogu se demotivisati radnici KOSTA, i koji su veoma profesionalni a kojima se smanjuje plata za 53%. Takođe, zatražio je od komisije da po mogućnosti ubrzaju na sednici Skupštine izbor Odbora KOSTT-a, jer je već dugo vremena preduzeće ostalo bez Odbora i mnoge odluke koje se vežu za razvoj preduzeća su ostale nerealizovane.

*Nakon rasprava, komisija je jednoglasno odlučila i donela:*

*Zaključak*

*Komisija će doneti odluku u vezi ovog pitanja na narednoj sednici.*

**6. Razno**  
**Sledeća pitanja**

**Predsednica**, na predlog projekta KDI-a, tražila je od članova komisije da se poseti Regulatorni autoritet za elektronske i poštanske komunikacije, o izmeni državnog telefonskog koda. Ovo pitanje je bilo Sporazumom sa Srbijom, koji je postignut u okviru dijaloga Kosovo – Srbija, razvijen u Briselu. Rečeno je da će članovi biti obavešteni od osoblja komisije, o vremenu realizacije posete.

*Komisija je podržala predlog predsednice.*

**Sednica je završena u 13:00 časova.**

**Pripremili: Osoblje za podršku komisije**

**Predsednica komisije,**

**Sala BERISHA- SHALA**